

СТАНОВИЩЕ

на проф. дин Диляна Ботева-Боянова (СУ „Св. Климент Охридски“, Исторически факултет, катедра Стара история, тракология и средновековна история), въз основа на Заповед на Ректора на ЮЗУ проф. д-р Борислав Юруков за НЖ № 524/01.03.2021 г. и Протокол № 01/04.03.2021 г. от първото заседание на НЖ,

за дисертация на **Нина Хаджиева** – редовен докторант от катедра *История* при ПИФ на ЮЗУ, предложена за придобиване на ОНС доктор, в ПН 2.2 История и археология, в ДП *Археология, вкл. нумизматика и епиграфика* на катедра *История* при ПИФ на ЮЗУ;

заглавие: ***Монетна циркулация в Югозападна Тракия (по средните и горните течения на Струма и Места) през VI – IV в.пр.Хр.*** (Благоевград 2020);

научен ръководител: проф. дн Иля Прокопов.

Ще си позволя да не представям дори в съкратен вид структурата на дисертационния труд, тъй като това са направили със сигурност двамата рецензенти, а и тя е отразена коректно в подробния автореферат. Бих искала още в началото на настоящото становище да подчертая изрично, че младата колега Нина Хаджиева е представила за защита сериозно и истински приносящо научно изследване. То може да бъде разглеждано и като едно надграждане по отношение на икономическото (вкл. финансово) и социалното развитие в изучаването на Югозападна Тракия, което е поставено на много стабилна основа с внушителната монография на Петър Делев „*История на племената в Югозападна Тракия през I хил. пр. Хр.*“ (Университетско издателство, София 2014). Това става възможно на базата на анализ на монетни находки, включени в прецизно изработен каталог с 342 каталожни номера (с. 540-589), което само по себе си е резултат от колосален и много системен труд.

Ясно формулираните и коректно открити научни приноси реално присъстват в структурата и тъканта на изследването, което прави чест не само на

докторантката, но и на нейния научен ръководител. Важно е експлицитно да се уточни, че за част от наблюденията и изводите на Хаджиева са налице новоустановени и затова неотчетени в текста аргументи. Такъв е случаят с тракийското селище при с. Копривлен, определено в дисертацията като „*доминиращо сред останалите селища в района*“ (с. 140) на базата на ясни индикации за него като „*вероятен търговски център*“. Наред с изброените от Хаджиева природо-географски дадености, създали условия за просперитета на това селище (с. 111-112, 122-123), вече ще трябва да бъдат добавени и резултатите от нови геоложки анализи, доказващи, че в района на Копривлен в древността е добиван рядък полускъпоценен камък с млечносин цвят. Именно оттам е доставена тази суровина за изработката на част от тесарите за мозайките в късноантичната епископска базилика във Филипопол. Макар това да е значително по-късен обект спрямо хронологичния обхват на дисертационния труд, става дума за изключителна природна даденост, която е важно да започнем да отчитаме, особено предвид липсата засега на информация в кой точно момент е започнал нейният добив.

Списъкът с литература е впечатляващо обемен, включващ 782 поредни номера. Трябва да се отбележи, че не всички заглавия включени в този списък (с. 428-474) се откриват цитирани в текста. Фактът, че колегата Хаджиева е озаглавила тази част „Библиография“ коректно подсказва, че тя не твърди експлицитното позоваване на всичките почти 800 заглавия са в текста, а по-скоро очертава историографската рамка, в която се вписва нейния труд.

Нямам никакво съмнение, че в настоящия вид, дисертационният труд отговаря на всички научни, законови и етични изисквания за успешна защита. Нещо повече, става дума за изследване, което задължително трябва да бъде публикувано (по възможност на английски език), за да стане достояние на научната общност не само в България, но по света. С оглед именно на бъдещата публикация, тук ще отбележа само някои по-съществени детайли, които по мое мнение се нуждаят от внимателна редакция:

1. В самия текст е възприета употреба на понятия, която е по-скоро спорна, отколкото обоснована.
2. В таблиците от приложенията, подредбата на съвременните административни областите в ЮЗ България е непоследователно, тъй като по никаква логика област Перник, не може да следва София, след като точно преди София е даден Кюстендил.
3. В таблица 1, номер 39 се явява двукратно (с. 477), откъдето се явява разлика в общия брой на монетите между таблица 1 с 344 бр. (с. 477) и общия брой на монетите (343) в таблици 2-4 (с. 480-484). В този контекст остава неясна и разликата между каталога (342 бр.) и таблиците.
4. В иначе изключително полезните карти също се откриват отделни пропуски в оформлението: в карта 1 би било по-коректно, ако първо са означени находките „до Филип II” и едва след това тези „с монети на Филип II”; карти 2 и 6 са без легенда; карти 2, 4 и 8 изглежда се припокриват като информация.
5. Списъкът с литературата изисква много внимателна редакция, заради ред технически проблеми в сегашния му вид. От съдържателен характер ще посоча появата на съкращения в общия списък, а не в рубриката „Съкращения“, както и странното включване на издадената от БАН „История на България“, т.1 (1979) при справочните издания.

Във всички случаи посочени по-горе, става дума единствено за технически редакции. В заключение ще повторя, че представеният за защита дисертационен труд е сериозно и истински приносно научно изследване. Това ми дава основание да гласувам **„ЗА“ присъждането на ОНС доктор, в ПН 2.2 История и археология, по научната специалност „Археология, вкл. Нумизматика и епиграфика“, на Нина Хаджиева** за нейната дисертация *„Монетна циркулация в Югозападна Тракия (по средните и горните течения на Струма и Места) през VI – IV. в.пр.Хр.“*

Подпис:

22.04.2021

проф. дин Диляна Ботева-Боянова

OPINION

of **Prof. Dr. Dr.Sc. Dilyana Boteva-Boyanova** (St Kliment Ohridski University of Sofia, Faculty of History, Department of Ancient History, Thracian Studies and Medieval History), on the basis of Order of the Rector of SWU Prof. PhD Borislav Yurukov for Scientific Jury (ScJ) № 524/01.03.2021 and Protocol № 01/04.03.2021 from the first meeting of the Scientific Jury,

about the PhD thesis of **Nina Hadzhieva** – full-time doctoral student from the Department of History at FLH of SWU, submitted for obtaining the **educational and scientific degree PhD**, in professional field 2.2 History and Archeology, in doctoral program *Archaeology, incl. Numismatics and Epigraphy* of the Department of History at the Faculty of Law and History (FLH) of South-West University (SWU);

title *“Coin Circulation in Southwestern Thrace (along the middle and upper reaches of the Struma and Mesta) in 6th – 4th century BC”* (Blagoevgrad, 2020);

research supervisor **Prof. Dr. Dr.Sc Ilya Prokopov**.

I will allow myself not to present even in a short form the structure of the dissertation, as this is certainly done by the two reviewers, and it is correctly presented by the author of the PhD thesis in the detailed abstract. At the beginning of this statement, I would like to emphasize explicitly that Nina Hadjieva has submitted a scientific research which could be regarded as a serious contribution to the knowledge on the economic history of the SW Thrace. It can also be seen as a next step in the study of this region, which is placed on a very solid foundation with the impressive monograph of Peter Delev *“History of the tribes in southwestern Thrace in 1st millennium BC”* (University Publishing House, Sofia 2014). This has been done on the basis of an analysis of coin finds included in a precisely made catalog with 342 catalog numbers (pp. 540-589), which in itself is the result of colossal and very systematic work.

Clearly formulated and correctly highlighted scientific contributions are present in the structure and fabric of the research, which is an honor not only for

the PhD student, but also for her supervisor. It is important to explicitly specify that for some of Hadzhieva's observations and conclusions there are newly established and therefore unreported arguments. Such is the case with the Thracian settlement near the village of Koprivlen, defined in the dissertation as “*dominant among the other settlements in the region*” (p. 140) on the basis of clear indications of it as a “*probable trade center*”. Along with the geographical features listed by Hadzhieva, which created conditions for the prosperity of this settlement (pp. 111-112, 122-123), the results of new geological analyzes will have to be added, as they proved that in the area of Koprivlen in ancient times was mined a rare semi-precious stone with a milky blue color. It was from there that this raw material was delivered for the production of part of the tessari for the mosaic in the Late antique episcopal basilica in Philippopolis. Although this is a much later site compared to the chronological scope of the dissertation, it is an impressive fact which should be taken into account, especially given the lack of information at the exact moment when its extraction began.

The bibliography is impressively voluminous, including 782 titles (pp. 428-474). It should be noted that not all of them are cited in the text. The fact that Hadzhieva titled this part "Bibliography" correctly suggests that she does not claim the explicit reference to all almost 800 titles in the text, but rather outlines the historiographical framework in which her work fits. I have no doubt that in its current form the dissertation meets all scientific, legal and ethical requirements for successful defense. Moreover, this is a study that must be published (preferably in English) in order to become available to the scientific community not only in Bulgaria but around the world. In view of a forthcoming publication, I will mention here only some more important details, which in my opinion need careful editing:

1. The text itself adopts a use of notions and concepts which are controversial rather than justified.

2. In the tables of the appendices, the order of the modern administrative districts in SW Bulgaria is inconsistent, because by any logic the district of Pernik cannot follow Sofia, when Kyustendil was given just before Sofia.
3. In Table 1, number 39 appears twice (p. 477), whence there is a difference in the total number of coins between Table 1 by 344 pieces. (p. 477) and the total number of coins (343) in Tables 2-4 (pp. 480-484). In this context, the difference between the catalog (342) and the tables remains unclear.
4. In the otherwise extremely useful maps, some gaps in the layout are also found: in map 1 it would be more correct if the finds of coins prior to Philip II are listed first and only then such with coins of Philip II; maps 2 and 6 are without legend; maps 2, 4 and 8 seem to overlap as information.
5. The bibliography requires very careful editing due to a number of technical problems in its current form. In terms of content, I will point out the appearance of abbreviations in the general list, not in the section "Abbreviations", as well as the strange inclusion of the *History of Bulgaria* published by BAS, vol. 1 (1979) in the "Reference editions".

All the cases mentioned above refer to technical problems only. In conclusion, I will repeat that the dissertation presented for defense is a serious and truly contributing scientific research. This allows me to give a positive assessment for obtaining **the educational and scientific degree of PhD**, in professional field 2.2 History and Archeology, in the scientific specialty *Archaeology, incl. numismatics and epigraphy*, by **Nina Hadzhieva** for her PhD research "*Coin Circulation in Southwestern Thrace (along the middle and upper reaches of the Struma and Mesta) in 6th – 4th centuries BC*".

Signature:

22.04.2021

Prof. Dilyana Boteva-Boyanova